

швидкого й ефективного розслідування фактів їх вчинення. В ситуації, коли наша країна зіштовхується із великою кількістю загроз і викликів національній і державній безпеці, проблема підвищення об'єктивності, транспарентності, ефективності інституту судових експертиз стає вкрай актуальною.

Список використаних джерел

1. Панов В., Харітонов С. Кримінальне правопорушення (його види: кримінальний проступок і злочин) – новела кримінального законодавства України. *Право України*.3/2021. С. 9-11.

2. Загнітко А.П. Семантико-текстуальна експертиза сучасних пропагандистських текстів: новітні підходи. *Криміналістика і судова експертиза: міжвідом. наук.-метод. зб.* Київ: Вид-во Ліра-К., 2024. Вип.69. С. 298-305. DOI:10.33994|kndise.2024.69.28/

Кошевець Анастасія Ігорівна,
здобувач кафедри криміналістики
та судової медицини Національної
академії внутрішніх справ

ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧОГО З МІЖНАРОДНИМИ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОГО ПЕРЕПРАВЛЕННЯ ОСІБ ЧЕРЕЗ ДЕРЖАВНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

У сучасних умовах глобалізації та зростання міжнародної кримінальної протиправності ефективне розслідування випадків незаконного переправлення осіб через державний кордон України потребує тісної співпраці з міжнародними правоохоронними органами. Це кримінальне правопорушення має транснаціональний характер і часто є частиною великих кримінальних схем, що охоплюють кілька країн.

Основними завданням кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування [1], що у свою чергу приводить у дію механізм кримінального судочинства. Ще в 1991 році Україна, як демократична держава, почала процес інтеграції в європейське суспільство, що призвело до збільшення транснаціональної злочинності.

25 березня 1993 року постановою Кабінету Міністрів України № 220 створене Національне центральне бюро (далі – НЦБ) Інтерполу в Україні [2], де Уряд визначив, що як НЦБ Інтерполу в Україні виступає Міністерство внутрішніх справ. Більше того, саме початковою ланкою в механізмі міжнародної співпраці у питаннях організації взаємодії під час проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій та взаємодії у випадках зупинення досудового розслідування, являють собою слідчі органів досудового розслідування, які у своїй діяльності використовують Інструкцію з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні (№ 757 від 07.07.2017) [3].

Відповідно до цієї інструкції стосовно організації взаємодії закріплено наступне:

1) слідчий (дознавач) за погодженням з прокурором надсилає до уповноваженого (центрального) органу України запит про міжнародну правову допомогу у кримінальному провадженні, якщо виникла необхідність проведення окремих слідчих (розшукових) дій на території іншої держави;

2) слідчий направляє запит до Офісу Генерального прокурора України, який розглядає та вирішує питання про створення спільної слідчої групи;

3) слідчий зобов'язаний поінформувати Департамент Інтерполу та Європолу Національної поліції України щодо направлення запиту про міжнародну правову допомогу, а також про створення спільної слідчої групи;

4) слідчий (дознавач), негайно направляє запит про міжнародну правову допомогу при зупиненні досудового розслідування, якщо підозрюваний є громадянин іншої держави з метою отримання характеризуючих матеріалів щодо нього;

5) слідчий надсилає запит про міжнародну правову допомогу в кримінальному провадженні або надсилає зазначене кримінальне провадження в порядку передання, якщо отримано інформацію про те, що оголошений у розшук підозрюваний (який є громадянином іншої держави) перебуває на території цієї держави [3].

На основі вказаних вище нормативних положень взаємодія між правоохоронними органами у межах міжнародного співробітництва може здійснюватися як в межах окремих держав, так і в межах спеціалізованих міжнародних правоохоронних

організації, серед яких ключовими у напрямку запобігання та протидії злочинності визначено: INTERPOL, EUROPOL, ASEANAPOL, AFRIPOL, AMERIPOL, GCCPOL AIMC.

Однак слід зазначити, що, такого роду організації, як наприклад Інтерпол, обмежується лише реєстрацією кримінальних правопорушень і міжнародним розшуком. Співробітники Інтерполу не виконують загальні поліцейські функції [4, с. 138], а отже роль у розслідуванні кримінальних правопорушень належить саме слідчим, правоохоронним органів тієї чи іншої держави.

У науковій літературі виокремлюються такі форми міждержавної взаємодії у рамках кримінального судочинства: припинення і профілактика кримінальних правопорушень, щодо яких укладено спеціальні угоди між державами чи в рамках міжнародних організацій; видача злочинців іншій державі чи міжнародному органу для кримінального переслідування; передача осіб, засуджених до позбавлення волі, для відбування покарання державам їх громадянства чи постійного місця проживання; захист прав і свобод громадян даної держави при здійсненні правосуддя в ній; обмін оперативною, правовою та іншою необхідною інформацією тощо [5, с. 38].

Отже, взаємодія слідчих органів України з міжнародними структурами, такими як Інтерпол, Європол, а також правоохоронними органами суміжних держав, є важливим інструментом для обміну інформацією, проведення спільних операцій та забезпечення правової допомоги. Налагодження таких зв'язків дозволяє значно підвищити ефективність боротьби з організованою кримінальною протиправністю та сприяє зміцненню міжнародної безпеки, а також захисту державних кордонів України, що у свою чергу є ключовою умовою для запобігання незаконному переправленню осіб через державний кордон України.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17>. (дата звернення 31.10.2024);

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1993 р. № 220 «Про Національне центральне бюро Інтерполу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93-%D0%BF#Text>.

3. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затверджена Наказ Міністерства

внутрішніх справ України № 575 від 07.07.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>.

4. Діденко Є.О. Відносини України та міжнародної організації кримінальної поліції Інтерполу. стат. канд. юр. наук. юридичний вісник «Україна і світ» 2020. № 5. ст 137 – 143.

5. Стрельцов Є.Л. Економічні злочини: внутрідержавні та міжнародні аспекти. навч. посібн. Одеса: Астропринт, 2000. 476 с.

Кузьміна Анастасія Євгенівна,

здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики
та судової медицини Національної
академії внутрішніх справ **Патик Л. Л.**

СУДОВО-МЕДИЧНА ЕКСПЕРТИЗА ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ

Судово-медична експертиза забезпечує об'єктивну оцінку медичних аспектів кримінальних проваджень. Цей вид експертизи грає критичну роль у встановленні обставин кримінального правопорушення, оскільки дозволяє виявити причинно-наслідкові зв'язки між діями правопорушників і наслідками для жертв. Актуальність цієї теми обумовлена постійним зростанням кримінальної протиправності, зокрема, насильницьких кримінальних правопорушень, а також необхідністю підвищення ефективності розслідувань. В умовах сучасного кримінального середовища, яке постійно змінюється, важливо впроваджувати новітні технології, адаптувати методи та стратегії, що застосовуються у судово-медичній експертизі.

Зростаючі вимоги до якості та швидкості експертних досліджень сприяють розвитку нових технологій, таких як аналіз ДНК, що відкриває нові можливості для ідентифікації правопорушників і встановлення обставин кримінального правопорушення. Зважаючи на це, судово-медична експертиза стає незамінним інструментом у руках правоохоронних органів, оскільки вона здатна не тільки підтвердити, але й спростувати різні факти кримінальної протиправної події.